bereiding, die zich nog verder uitstrekt dan het *preeken*, dat nu verboden is.

VOETIUS leert, dat de praktische voorbereiding bestaat in: 1. openbare voorlezing van Gods Woord; 2. predikaties in 't openbaar; 3. namiddag lezing of preek over den catechismus; 4. catechisatie met de kinderen in kerk, school en huis; 5. het bezoeken van zieken en treurenden en het optreden in vacante gemeenten; 6. het bezoeken van ellendigen, waar ook; 7. het houden van een preek in een kleinen kring van personen, die tegenwoordig zijn, als in Cornelius' huis, om te hooren (Hand. 10:33); 8. het bijwonen van de prophetieën in besloten kring; 9. de herhaalde bijwoning van de Kerkeraadsvergadering; 10. den omgang met beproefde Dienaren, om te raadplegen over allerlei gevallen, de Kerkregeering betreffende; 11. het houden van huisgodsdienstoefeningen, met verlof van den huisvader; 12. het houden van gesprekken met andere Theologen over Godgeleerde onderwerpen.

Deze voorbereidende practijk volgde bij Voetius op het praeparatoir examen.

Van deze 12 Voetiaansche exercities zouden er voor dezen tijd een paar uitvallen en vervangen worden door andere, maar in hoofdzaak zouden zij nu nog kunnen terugkeeren. Zij zouden kunnen plaats hebben in elke niet al te groote Kerk, onder de leiding van den Dienaar der plaats. De proponent zou, door zich bij zulk een Dienaar te voegen, een schoone oefenschool hebben. Hij kon de eerste oefeningen in het preeken in het openbaar, met goedvinden van den Kerkeraad, houden onder de leiding van dien Dienaar. Hij kon, met goedvinden van den Kerkeraad, de Kerkeraadsvergaderingen bijwonen. Hij kon mee op huis- en zieken-bezoek. Hij kon desnoods alléén de gemeente in. Er zouden er gevonden worden, die hem *kapelaan* noemden. De meesten zouden hem den *jongen domine* heeten.

Het spreekt van zelf, dat in vele gevallen deze *hulp* meer voor den proponent dan voor de kerk dienen zou. Alleen waar de Dienaar des Woords door zwakheid des lichaams of door ouderdom verhinderd was, zijn vollen dienst waar te nemen, zou de dienst van zoo'n proponent ook de Kerk of den Dienaar ten goede komen, en daardoor misschien eenige aanspraak geven op honorarium. Maar regel moet zijn, dat die arbeid niet betaald wordt: hij behoort tot de voorbereiding voor den Dienst des Woords.

Het zal ook duidelijk zijn, dat met zulk een hulpdienst geen ödienste in de Kerk geschapen wordt, al zou dan die dienst ook wat minder in rang zijn dan één van de vier in de Kerkenorde genoemde diensten. Wij wenschen niet den Roomschen weg op te gaan, die een geheele hierarchische ladder kent met den Paus bovenaan. Buiten de drie ambten zijn er naar Gods Woords geen ambten in de Kerk te wachten.

Elke Kerk heeft de vrijheid, om iemand die praeparatoir geëxamineerd is, te beroepen, maar er zouden er spoedig zijn, die de voorkeur zouden geven aan hen, die eenige maanden oefening bij een bekwaam Dienaar hadden doorgemaakt. Op wijze zou de *hulpprediker* spoedig een positie hebben in het leven der Kerk, al werd voor hem kerkrechtelijk geen rust gevonden voor het hol van zijn voet.

Zoo'n vooroefening zonder in eenig ambt te staan, zou van groote beteekenis kunnen worden. Er zijn mannen onder onze predikanten, die in staat zouden zijn, een *student* kersversch van de Academie komend, in een half jaar te veranderen in een *pastor* zonder pastorale pretentie.

Alles zou afhangen van den proponent. Hij moet iets willen doen, zonder iets te te zijn. Hij moet ouderlingenwerk willen doen, zonder op te treden met de pretentie, dat hij eigenlijk ouderling behoorde te zijn. Hij moet predikantenwerk willen verrichten, zonder op te treden met een zucht naar den kansel. Hij moet als 't uitkomt diaconaal werk willen doen, zonder diaken te willen zijn. Hij is niets in de gemeente, niets meer dan een gewoon lid. Dat moet hem ook genoeg zijn.

Zulk een voorbereiding zou een ruime vergoeding zijn voor wat den Studenten door het preekverbod ontnomen is. In dezen weg toch zou de toekomstige Evangeliedienaar onder behoorlijke leiding veel meer practische vaardigheid opdoen. In dezen weg zou er een vaste gang kunnen komen in de voorbereiding; de voorbereiding kon methodisch zijn.

Ook tegen zulk een gang van zaken kunnen bezwaren ingebracht worden. Wij twijfelen daaraan geen oogenblik. Wij willen zelven dadelijk een paar bezwaren noemen.

De tijd van voorbereiding zal daardoor verlengd worden. Dan *kan* een bezwaar zijn, doch enkel van financieelen aard. Men zou het een aanbeveling kunnen noemen. Er zijn steeds personen geweest, die in den kortst mogelijken tijd naar den kansel wilden gaan, omdat hun de middelen voor een langen studietijd ontbraken. Zij zelven klaagden daar het ernstigst over. Maar om een schrale beurs moet toch eigenlijk de voorbereiding voor den Dienst des Woords niet ingekrompen worden. Die voorbereiding is toch wat het wetenschappelijke deel aangaat, doorgaans al kort genoeg. Moet dus, gedurende het half jaar of het jaar praktische oefeningen, de student of candidaat gesteund worden, laten de Kerken daarvoor een gelegenheid openen. Het geld, daaraan besteed, zal niet weggeworpen zijn. Alleen om de verlenging van voorbereidingstijd moet deze praktische vooroefening niet overgaan.

Deze of gene predikant zal er misbruik van maken, en zich een gemakkelijk leventje in dien weg bezorgen. Mogelijk heeft deze tweede tegenwerping eenigen grond, hoewel wij niet kunnen zien, hoe een Dienaar met zulk een discipel bij zich minder werk zal krijgen. Vat hij zijn taak goed op, dan krijgt hij door de tegenwoordigheid van zoo'n *hulpprediker* (zoo iemand moet toch een naam hebben) nog meer werk in plaats van minder. Hij moet op zijn toekomstigen ambtgenoot toezien, hem corrigeeren, hem de noodige aanwijzingen doen, hem vormen. De Leeraar, die zulk een candidaat zou willen exploiteeren tot zijn eigen gemak, zou zeker niet veel aanzoek krijgen. De Candidaten zouden zoo een wel passeeren.

Zulk een voorbereiding kan niet verplichtend gesteld worden. Deze derde tegenwerping onderschrijven wij dadelijk. Maar pleit dat tegen de zaak zelve? Zullen de Kerken na verloop van tijd en na de ervaring van de resultaten van deze maatregel, niet door hare handelingen uitspraak doen ten gunste of ten nadeele? Het niet verplichtend stellen van deze praktische voorbereiding onder de leiding van een bekwaam Dienaar des Woords is naar onze meening een aanbeveling. Mocht deze maatregel niet goed werken, dan verviel hij van zelf. Levert hij goede vruchten, dan zet hij zich vast. Wij zouden niet gaarne een dergelijke voorbereiding zien *voorgeschreven*. Onze Kerken hebben niets verplichtends gesproken aangaande de voorbereiding van hen, die geroepen zullen worden tot den heiligen dienst; zij moeten dat ook niet gaan doen.

Mocht deze gedachte bij de candidaten ingang vinden, dat zij dan zelven een weg zoeken in de eene of de andere Kerk. De Dienaar des Woords en de Kerkeraad te dier plaatse moeten het met zoo'n candidaat in de Theologie regelen. Hij kan zich voorbereiden voor zijn praeparatoir examen, en tegelijk reeds eenige praktische exercitiën maken, om na dat examen ook te gaan preeken.

Wij stellen ons voor, dat daardoor vervuld zou worden een behoefte, die door het Synodaal besluit bloot is gekomen, en die toch eigenlijk nog nooit naar behooren is voorzien. Zoodoende kon het schijnbaar verlies nog groote winste worden voor de Kerken en de aanstaande Dienaren des Woords.

Ten slotte een klein woord over den naam van dezen dienst. Wij hebben gesproken van een *hulpprediker*, van *vicariaat*. Weet iemand een beteeren naam, wij geven gaarne den onzen voor beter. Het is ons niet om den naam, maar om de zaak te doen.

In deze gedachte ligt veel wat aanbeveling verdient.

Reeds op de Synode werd dit denkbeeld verdedigd en Ds. de Geus deed wijs, met hierop ook in de pers de aandacht te vestigen.

Officieele Berichten.

L. S.

De classis Zwolle der Geref. Kerken heeft in hare vergadering van den 12en Nov. voor het praeparatoir examen onderzocht en met algemeene stemmen toegelaten tot den Dienst des Woords en der Heilige Sacramenten, den heer H. Jansen, Theol. cand. te Kampen, thans te Amsterdam.

Tevens werd in dezelfde vergadering de heer L. P. Krijger, beroepen Pred. te Oldemarkt, peremptoir geëxamineerd en met algemeene stemmen toegelaten.

Namens de classis Zwolle:

J. J. WESTERBEEK VAN EERTEN, *h. t. praeses.*
C. A. VAN NOOD, *h. t. scriba.*

ART. 13 K. O.

Met dank aan den Heere, kan ondergeteekende mededeelen, dat bij de deputaten van de Generale Kas tot steun der verzorging van emeriti-predikanten, predikantsweduwen en -weezen, is ingekomen een legaat van wijlen mej. C. A. H. Brummelkamp, overleden te 's Gravenhage, groot *f* 500, vrij van successierechten.

Ook door deze liefdevolle daad zal de naam van deze dochter van Prof. Brummelkamp bij de Gereformeerde Kerken in gezegend aandenken blijven.

Moge haar goed voorbeeld door velen worden gevolgd.

De uitgaven voor de verzorging naar art. 13 K. O. zijn aldoor stijgende. Volgens het boek voor de statistiek, op de l.l. Generale Synode ingediend, is er jaarlijks voor deze zaak *f* 75.233 50 noodig. Dit cijfer moet nu reeds met minstens *f* 2000 worden verhoogd.

Wel moeten derhalve de inkomsten voortdurend toenemen, zullen de Kerken in dezen aan hare verplichtingen kunnen voldoen.

W. B. RENKEMA, *Scriba.*

Renkum, 17 November 1908.

Kort verslag van de vergadering der classe Brielle op 11 Nov. 1908.

De vergadering wordt op de gewone wijze geopend.

Alle Kerken, op ééne na, zijn wettig vertegenwoordigd; aan een tweetal diakenen wordt zitting en keurstem verleend.

De notulen worden gelezen en onveranderd goedgekeurd.

Aan de classes Barendrecht en Schiedam zal worden verzocht om meerdere hulp voor de vacatuurdiensten, welke hulp bij de wijziging der classe is toegezegd, temeer omdat de classe Brielle door die wijziging in elk opzicht groote schade heeft geleden.

Door gebrek aan tijd kan het verslag van de Kerkvisitatie niet worden uitgebracht.

De heer M. A. v. Pernis, candidaat aan de Vrije Univ., wordt toegelaten tot het praeparatoir examen, wat geheel volgens art. 4 K. O. plaats vindt. Als preektekst was opgegeven Rom. 5:1 voor de exegese O. T. Jes. 42 en voor het N. T. Rom. 5. Na afloop wordt hij met alle stemmen beroepbaar gesteld voor de Geref. Kerken in ons vaderland, en hem de zegen des Heeren toegebeden.

De vergadering wordt met dankgebed gesloten.

Namens de classe voornoemd:

A. DELFOS, *scriba.*

Hellevoetsluis, 12 Nov. 1908.

Kort verslag van de vergadering der classis Gorinchem, 11 Nov. 1908.

1. Ds. Verrij opent de vergadering, laat zingen Ps. 25:6, leest Ps. 119:1—24, en gaat voor in het gebed.

2. De credentie-brieven worden nagezien.

3. In het moderamen nemen zitting: Ds. Verrij als praeses, Ds. Milo als scriba, Ds. Reyenga als assessor.

4. De praeses verwelkomt Ds. Milo, die voor het eerst met deze classe vergadert en het woord van den praeses beantwoordt.

5. De notulen worden gelezen.

6. Ds. Kapteyn rapporteert aangaande de gehouden kerkvisitatie.

7. Ds. v. d. Vlies rapporteert inzake een vergadering van den Kerkeraad van Giesendam (A) in bijzijn van classic. deputaten met de leden van de voormalige Geref. Kerk van Giesendam (B) gehouden. Al het mogelijke blijkt beproefd, om eerst den Kerkeraad, daarna de leden dezer gemeente tot andere gedachten te brengen. De classis kon niets meer in deze zaak doen en constateert alzoo met leedwezen, dat de Kerk van Giesendam (B) zich finaal aan het Kerkverband heeft onttrokken.

8. Aangaande de stukken van Ds. Milo wordt gerapporteerd, dat deze volkomen in orde waren.

9. Noordeloos zal voortaan drie Zondagen in de drie maanden ontvangen, terwijl aan de classis Dordrecht meerdere hulp voor deze Kerk zal worden gevraagd.

10. Aan Asperen wordt *f* 50 toegezegd, terwijl de classis zal pogen, *f* 100 voor deze Kerk te verkrijgen van de Part. Synode.

11. Ter vervulling van vacature diensten worden aangewezen voor Asperen: Dss. Kapteyn en Reyenga; Langerak: Dss. van Diemen en Haspers; Leksmond: Dsr. Milo en Bouwman; Noordeloos: Dss. v. d. Vlies, Lindeboom, Verrij.

12. Verschillende classicale deputaten worden benoemd.

13. Aan Asperen wordt advies gegeven.

14. Na de rondvraag gaat Ds. Milo voor in dankzegging en wordt de vergadering gesloten.

Op last der classis:

W. L. MILO, *h. t. Scriba.*

Buitenland

Duitschland. Uit den arbeid der Rijnsche Zending.

De Rijnsche Zending heeft dit jaar, evenals het voorgaand, een groot tekort. Verleden jaar kwam er ruim *f* 113 000 te weinig in, dit jaar bijna een ton gouds. Er moet in 1908 een bedrag van bijna 7 tonnen gouds zaamgebracht worden, om de rekening der Rijnsche Zending te laten sluiten.

Het tekort is niet ontstaan doordat het bestuur op te royale manier salarieërt of onnoodige uitgaven doet, maar doordat het zich genoopt zag het zendingsterrein voortdurend uit te breiden. Wij leven tegenwoordig in een zendingstijd, gelijk die er te voren nog niet geweest is. De Heere doet de deuren der wereld voor de prediking van het Evangelie in deze dagen kennelijk open, en daardoor wordt de Christenheid tot een steeds zwaardere taak geroepen. De Rijnsche Zending heeft het in de eerste plaats als haar roeping beschouwd, om de door Duitschland pas verworven koloniën in Zuid-West-Afrika en in Nieuw Guinea tegaan bearbeiden. Juist de arbeid op dit terrein vraagt groote offers aan geld. Het bestuur mag er niet aan denken, om den arbeid in die landen te laten varen of met minder kracht door te zetten. De Roomsche kerk is daarmee met grooten ijver aan het werk getogen. Zij heeft zich niet ontzien, zich op ons terrein te nestelen en de Protestantsche zending concurrentie aan te doen. Moet men zich nu door de Roomsche zendelingen laten verdringen? Nog laten de inboorlingen van Duitsch Zuid-West Afrika zich door de Protestantsche zendelingen bearbeiden; nog willen zij uit hun mond de verkondiging van het Evangelie hooren. Men is daardoor wel genoodzaakt het aantal missionairs met eenige te vermeerderen.

Reeds heeft de Rijnsche Zending er van af moeten zien om den zoo noodige arbeid in China uit te breiden. Op Borneo heeft de Heere zelf een tot hiertoe niet gekend verlangen naar het Evangelie gewekt. Moet het nu zoover komen, dat gebrek aan geld verhindert den Dajakkers de blijde boodschap te brengen? Op Sumatra is de regeering zelve met de dringende bede tot de Rijnsche Zending gekomen, de nog heidensche stammen van de Bataks het Evangelie te brengen, opdat zij niet voor den Islam zouden gewonnen worden. Mochten wij hierop een weigerend antwoord geven? Op Nias staan ons de wegen, naar het Zuiden zoowel als naar het Noorden, open. Zal ons werk op Nias brokwerk blijven, of zullen wij de hoop opgeven het geheele eiland aan de voeten des Heeren te brengen?

Zoo schrijft het bestuur der Rijnsche Zending, dat in zijn streven, nu de kerken niet bij machte zijn den arbeid van de Duitsche broeders te verrichten, door de Christenen in Nederland gesteund mag worden. De penningmeester der Rijnsche Zending is de heer Adolf Saatweber, fabrikant te Barmen.

Frankrijk. De „Société centrale protestante".

In 1847 werd in Frankrijk de „Société centrale protestante" gesticht. Door den arbeid van die Vereeniging werden in de zestig jaren van haar bestaan 89 kerken gesticht, die zich bij de Gereformeerde kerk voegden. Op dit oogenblik arbeidt zij op 64 Evangelisatiestations met 120 filialen.

De inkomsten der Vereeniging beloopen ongeveer 350.000 francs. Zij laat voor Gereformeerden die in de diaspora leven, godsdienstoefeningen houden en zoekt het Evangelie ook aan niet protestanten te brengen.

De arbeid van de Vereeniging heeft een drievoudig doel, dat door de woorden bewaren, winnen en opwekken uitgedrukt wordt. De verstrooide Protestanten wil zij voor het geloof behouden, Roomschen en vrijdenkers voor de Gereformeerde kerk winnen en de ingesoken of verachterde kerken tracht zij tot nieuw leven op te wekken. In het loopende jaar heeft men velen onder de verkondiging van het Evangelie weten te brengen; vergaderingen daarvoor op verschillende plaatsen van Frankrijk gehouden, werden druk bezocht. Men deed daarbij de ervaring op, dat, wanneer na het gesprokene, gelegenheid gegeven werd tot discussie, die discussie licht uit het spoor geraakte en den indruk van hetgeen er gesproken was verzwakte. Het komt ons voor, dat het beter zou zijn als men hun, die met den spreker van gedachten wilden wisselen, na afloop der vergadering daartoe gelegenheid gaf.

Voor den réveil of de opwekking van ingezonken kerken heeft de Vereeniging drie reizende predikanten aangesteld, die geholpen door andere begaafde mannen, vooral in de Cevennes en in Poitou veel hebben gearbeid. Had men over meer middelen en meer arbeiders te beschikken, dan was er op dit gebied heel wat meer te doen. Te La Réole bij Bordeaux kon men overgaan tot het beroepen van een predikant; in Maubeuge en Valenciennes in het Noorden van Frankrijk werden hulppredikers aangesteld. Te Sous-le-Bois verkreeg men een lokaal dat 500 personen bevatten kan; te Tourcoing een gebouw, te Ault Onival werd een kapel voor het badseizoen opgericht.

Het sedert 50 jaren in Zuid Frankrijk arbeidende Comité protestante de Lyon heeft zich bij de Société centrale aangesloten. Al hoort men er niet van dat groote massa's tot bekeering gebracht worden, toch is er reden tot verheuging dat de Fransche Gereformeerden er geld en kracht voor over hebben om het Evangelie in de wereld uit te dragen, niettegenstaande zij door de wet op scheiding van kerk en staat, zooveel meer voor hun eigen kerkelijke huishouding moeten opbrengen dan zij tot hiertoe gewoon waren. Wij kregen zelfs den indruk, dat de ijver om Frankrijk te evangeliseeren, sedert de Scheidingswet is toegenomen.

Zwitserland. De Evangelische kerk van Genève. Het monument voor Calvijn.

De nieuwe Geneefsche Evangelische kerk is definitief geconstitueerd. Eene volksstemming, die eenige weken geleden plaats vond, keurde met 4500 stemmen het werk der constitueerende vergadering goed. Nu is het de vraag, wat die gemeenten zullen doen, welke zich van de Geneefsche staatskerk afscheidden, als de vrije kerk, de Association Chrétienne van den predikant Franc Thomas enz. De leden van de oude vrije kerk l'Oratoire zijn door hun vroegeren leeraar Tophel vermaand, zich niet bij de nieuwe organisatie aan te sluiten, omdat zulk een aansluiting een verdrag met het ongeloof zijn zou, daar de nieuwe kerk eigenlijk geen geloofsbelijdenis bezit.

Men moet weten dat, terwijl de vroegere staatskerk allen burgers van Genève het recht toekende om lid der kerk te zijn, de nieuwe kerk een onderscheid is gaan maken tusschen aanhangers der kerk of leden en kiezers. Alleen van de leden der kerk wordt geëischt, dat zij het eens zijn met het fundament waarop hunne kerk gebouwd is; men kan kiezer in de kerk zijn, zonder de belijdenis der kerk te onderschrijven. Men schijnt te denken dat op die manier degenen, die de leiding der kerk hebben, het volk van de kiezers in de goede richting zullen leiden. Maar de kiezers wijzen toch hen aan, die de kerk zullen leiden. Daarom kunnen wij het goed verstaan, dat de predikant Tophel het overgaan tot de Geneefsche Evangelische kerk ernstig ontraadt.

Wij deelden reeds mede, dat de commissie voor het oprichten van een gedenkteeken voor Calvijn een ontwerp heeft uitgekozen dat zal uitgevoerd worden. Het monument zal geplaatst worden bij den beroemden „muur" die zich in de onmiddelijke nabijheid van de Universiteit van Genève verheft en waaronder de schoone plantsoenen van de „Treille" liggen. De muur is de achtergrond voor het monument. In het midden staan de vier standbeelden der hervormers, waarbij, gelijk van zelf spreekt, Calvijn de voornaamste plaats inneemt. Daaronder staat het opschrift: A la mémoire des réformateurs."

Al kunnen wij Gereformeerden in Nederland niet sympathiseeren met het denkbeeld om voor Calvijn een standbeeld op te richten, toch verheugt het ons, dat door mannen van verschillende richting die zulk een monument wenschten te laten verrijzen, de groote beteekenis van den reformator van Genève voor de wereld en de Kerk des Heeren wordt erkend.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE GELEERDE BOEREN.

't Is wel bekend, hoe Huibert Corneliszoon Pout, te Abtswoude bij Delft geboren, een eenvoudig landbouwer, het zoo ver bracht, dat hij een geliefd en vermaard dichter werd. Zulke knappe boeren heeft Nederland, inzonderheid Zuid Holland, meer gehad.

Nu bijna drie eeuwen geleden, woonde te Rhijnsburg een landbouwer, Willem Janszoon Van der Kodde geheeten. Hij had verscheiden zoons, van welke Jan, Adriaan, Gijsbrecht en Willem 't meest bekend zijn geworden.

Deze jongelui hadden een zeer grooten lust tot leeren. Allen brachten het mettertijd zoo ver, dat zij Latijn kenden, een taal, toen veel meer in gebruik dan nu. Eenige van hen leerden er ook nog Italiaansch, Fransch en Engelsch bij. Ja, één, Willem, studeerde zelfs zoo ijverig, dat hij hoogleeraar in de Oostersche talen te Leiden kon worden. Hij is bekend onder den verlatijnschten naam Guliemus Coddeus.

De overige broers, hoe geleerd ook, bleven in het boerenvak en werkten getrouw. Dikwijls echter kregen zij bezoek, vooral van Leidsche studenten, die gaarne zulke geleerde landbouwers wilden zien en met hen spreken.

Ook prins Maurits kende onze geleerde boertjes heel goed en Willem zelfs heel van nabij. Eens, in den tijd toen deze laatste nog landbouwer was, reed de prins uit, vergezeld van den Franschen gezant Aubéry.

Zij kwamen in de buurt van Rhijnsburg en moesten langs het land van den ouden Van der Kodde. Terwijl zij dat voorbijgingen, bespeurde de prins, dat de broers, onder hen ook Willem, op het veld bezig waren.

Een grap willende hebben, zei Maurits toen tot de gezant:

„'t Is hier een merkwaardige streek. Zoudt gij wel willen gelooven, dat de boeren hier meer van letteren en taal weten, dan vele burgers in de steden? Of ge Hollandsch of Fransch met hen spreekt, zij verstaan u. En als ge hen in het Italiaansch wat vraagt, zullen ze ook in die taal antwoorden."

„Uwe hoogheid scherst zeker," zei de gezant.

„Nu dan wil ik u overtuigen," antwoordde Maurits. „Ik zie daar juist een paar boeren in het land. Laten we met hen de proef nemen."

De heeren reden nu het land op, en Maurits begon tot Willem iets in het Latijn te zeggen, terwijl de gezant een anderen broeder in het Fransch aansprak. Tot zijn groote verbazing kreeg Aubéry in het Fransch ook antwoord, en hoorde straks ook onze landlieden Latijn en Italiaansch spreken. Hij begreep er niets van en moest erkennen, dat de boeren in Frankrijk lang zoo knap niet waren. Dat de prins schik had, begrijpt ge.

Nog moet ik er bijvoegen, dat Willem reeds op zijn 26ste jaar tot hoogleeraar werd benoemd. Hoe oud hij geworden is, is niet bekend.

ÉÉN.

De kat ging eenmaal met den vos,
Haar buur, op reis. Men liep door veld en bosch
En had het druk met allerhande zaken,
Vooral hoe aan den kost te raken,
En hoe den jager te ontgaan,
Dien kat en vos ongaarn zien op hun baan.

De vos zei eindlijk tot de kat:
„Gij redmt zoo slim te zijn als rad,
Maar weet gij wat *ik* weet? 'k Heb duizend slimme ranken
Mijn gauwheid van vernuft te danken."
„Neen! sprak de kat 'k ben niet zoo leep;
Om zoo veel kunstjes ooit te plegen;
Maar ik versta slechts ééne greep,
Die ik geloof dat al uw grepen op kan wegen."
Dat bracht geschil: elk pochte lang en veel.
Maar zie de hondentroep eens jagers deed 't krakeel

Haast eindigen, en onze vrinden
Beproefden in de vlucht hun veiligheid te vinden.
Toen zei de kat: „Vos! hier dient niet gesuft:
Gebruik nu gauw uw rijk vernuft;
Bedenk een list, die u den honden doet ontkomen;
Ik weet mijn weg." Straks vliegt zij in de boomen.
De vos deed kunst bij kunst in zijn gezwinde vlucht,
En maakt door sprong en honderd vonden,
De pogingen der snelle honden,
Wel honderd malen zonder vrucht.
Hij tracht zich in elk boschje aan 't doodsgevaar te ontrukken,
Maar ziet het telkens weer mislukken.
In 't eind vindt hij een hol, waarin hij zich besluit,
En waant den honden hier te ontkomen;
Maar nu wordt rook ter hulp genomen,
Die drijft hem haast ter schuilplaats uit.
Straks wordt hij voor het hol door twee der snelste honden,
Als in één enklen hap, verslonden.

Te groot een vondrijkheid bederft somtijds een zaak.

Men spilt den tijd met overwegen:
Met toetsen, en met raad te plegen,
Men wikt en weegt maar weifelt al te vaak.
Deez' goede raad dient niet vergeten,
't Is beter slechts één weg, maar dien ook goed te weten.

NIET BESCHAAMD.

In de laatste helft der vorige eeuw, waren tegen den avond eenige binnenscheepjes wegens windstilte en tegenstroom geankerd even beneden de Willemsstad, ten einde met den eerstvolgenden vloed hun reis langs het Hollandsch diep en de Dordsche Kil te vervolgen. Een dezer scheepjes was bemand met vader en zoon, waarvan de laatste reeds op jeugdigen leeftijd des Heeren vreeze was toegedaan.

De vader had met zijn zoon besproken, om tijdig uit den slaap bij het invallen van het vloedgetij, met de andere schepen de reis te vervolgen.

De zoon had vóór hij zich ter rustę begaf, zijn knieën gebogen, en hen allen opgedragen aan Gods hoede en bijstand, en tevens kinderlijk gevraagd, of de Heere hem op tijd wilde doen ontwaken. Wie na de rust het eerst ontwaakte is niet gemeld. Doch oogenschijnlijk was het veel te laat, daar de vloed reeds geruimen tijd was ingetreden, en de windstilte nog steeds aanhield.

De overige scheepjes waren alle reeds vertrokken en zoover vooruit, dat zij niet meer te zien waren.

De vader, een vurig man voor zijn arbeid, was hierover zeer ontstemd, en gaf zijn misnoegen aan den zoon in woorden lucht.

De zoon antwoordde kalm: „Vadertje, ik heb den Heere gebeden ons op tijd te doen ontwaken, en dit zal nu *zeker* de rechte tijd wel zijn."

Of de vader dit wel beaamde, vermeen ik te mogen betwijfelen.

Doch ziet wat gebeurde; nauwelijks was het anker gelicht, of een licht gunstig windje kwam opzetten, deed de zeilen bollen, en tamelijk vlug werd de reis vervolgd.

Dicht bij de spoorbrug te Dordrecht ontmoetten zij de vóór hen vertrokken scheepjes, welke met groote inspanning van roeien en boegseeren zoo ver waren gekomen en daar nu geankerd waren.

Juist werd de spoorbrug geopend, en door het gunstige koeltje gevolgd, voer het schip van vader en zoon het eerst door de brug.

De zoon sprak nu tot den vader: „Ziet gij" wel, vadertje, dat wij op den juisten tijd zijn ontwaakt!

Of de vader hierop antwoordde, is mij niet bekend, doch wel dat de zoon er den Heere voor dankte, en nog menigmaal het gebeurde met zegen herdacht.

P. P.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Tienhoven, A. Hogenbirk, te Nederhorst-den-Berg. — Voorst, M. van Alphen, cand. te Rotterdam. — Brussel, J. E. Goudappel, te Dieren.

BEDANKT: Fijnaart, G. Bax, te Holten. — Kielwindeweer, J. Tonckens, te Langeslag.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Workum, F. G. Hospers, te Kethel en Spaland. — Jutphaas (toez.), E. Warmoltz, te Ter Aa. — Benthuizen, J. Goslinga, te Moerkapelle.

AANGENOMEN: Grijpskerke, J. A. van Selms, cand. te Kralingen. — Hoogwoud, J. Aalbers, te Westerbork.

BEDANKT: Balk, A. B. te Winkel, te De Meern. — Wageningen, Dr. B. van Meer, te Leiden. — Huizen, G. Benes, te Hedel. — Staphorst, J. A. van Boven, te Barneveld.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

(verbeterde opgave) door den heer D. Scheepsma te Schettens *f* 25;

door den heer L. Wagenaar uit Hijlaard *f* 19 20, uit Wartena *f* 4 50, uit Boxum *f* 6 75, samen *f* 30.50; door den heer J. Jaarsma te Wormerveer *f* 10; door den heer W. J. Caspers te Heinenoord (2e st.) *f* 20.50; door den heer J. Helling te Koop a. d. Zaan *f* 8; door den heer G. F. Hummelen te Assen *f* 53 50; door den heer Mr. D. Okma uit Oppenhuizen en Uitwellingerga *f* 24 50; door den heer R. van der Mey te Ambt-Vollenhove *f* 15.50; door den heer P. Hoogvliet te Sloten *f* 7 50; door den heer J. Plas uit Broek *f* 2 50, uit Elam *f* 3 50, uit Beemster *f* 7 uit Purmerend *f* 12, uit Overleek *f* 8, uit Monnikendam *f* 17 50, uit Katwoude *f* 2, samen *f* 52 50; C. L. D. v. C. A. *f* 250; door den heer Jons. Huisman te Zwartsluis *f* 89; door Ds. A. D. C. Kok te Nieuw-Helvoet *f* 5.50; door den heer Jan van Zanten uit Zeist *f* 240.50, uit Bunnik *f* 25; door den heer L. Runia uit Berlikum *f* 56, uit Beetgum *f* 41, uit Boxum *f* 11 50, uit Blessum *f* 1.50, uit Jellum *f* 1, uit Deinum *f* 2.50, uit Menaldum *f* 5, uit Engelum *f* 1, uit Dronrijp *f* 3, samen *f* 122 50, door den heer G. A. Schuttel te Kuilenburg *f* 22.50; door den heer W. S. J. Tenkink uit Doetinchem *f* 10, uit Gendringen *f* 2, uit Zelhem *f* 5, samen *f* 17; door den heer R. K. Nauta uit Parraga *f* 0.50, uit Dedgum *f* 0.50, uit Tjerkwerd *f* 3, samen *f* 4; door den heer H. G. Rierink uit Receuwijk *f* 30.50, uit Sluipwijk *f* 3.50, samen *f* 34; door den heer A. Vingerling te Gouda *f* 82; per post ontvangen *f* 46.25.

Aan Collecten (voor de Theol. faculteit):

(verbeterde opgaven) van de Gereformeerde Kerk te Bierum *f* 13 91½; te Westerembden *f* 4.85; te Groningen *f* 54.31½; te Waarder *f* 8.15; te Woerden *f* 6 52½;

te Breda *f* 10.18; te Willemstad *f* 13.56; te Raamsdonk *f* 4 86½; te Fijnaart *f* 9 82; te Klundert *f* 39.27½; te Zevenbergen *f* 8.56; te Dinteloord *f* 4.11; te Moerdijk *f* 6 12; te Stad aan 't Haringvliet *f* 2 91; te Giesen Oud- en Nieuwkerk *f* 12.74; te Schoonrewoerd *f* 4.60; te Vianen *f* 3.60; te Langerak *f* 3 01; te Leksmond *f* 13 54; te Hoogvliet *f* 3.64½; te Schiedam *f* 46.65; te Vlaardingen A *f* 16.46½; idem B *f* 21.76½; te Hoek van Holland *f* 5 44; te Poortugaal *f* 3.62; te Rozenburg *f* 9 52½; te Maasland *f* 16.22 en *f* 13 84½ samen *f* 30 06½; te Maassluis A *f* 15.55½; te idem B *f* 50.57; te Overschie *f* 13.02; te Pernis *f* 23.68; te Overtoom *f* 75.41; te Nieuw Helvoet *f* 3.37½; te Epe *f* 3 93 en *f* 5.22 samen *f* 9.15; te Balk *f* 4.04; te Boxum *f* 3.39½; te Goenga c.a. *f* 12.16; te Jutrijp en Hommerts *f* 5 47; te Oosthem *f* 16.58; te Oppenhuizen c. a. *f* 14.44; te Scharnegoutum *f* 13.64; te Sloten *f* 0.74½; te Sneek *f* 54 79; te Wijckel *f* 2 65; te IJlst *f* 9 86½; te Baarland *f* 8.27½; te Borssele *f* 2.78; te Driewegen *f* 4.61; te Goes *f* 40.12½; te 's Gravenpolder *f* 2.46; te Heinkenszand *f* 11.97; te Ierseke *f* 9.81½; te Kapelle Biezelinge *f* 10 01; te Kruiningen *f* 8.25; te Nieuwkoop *f* 17.50; te Wemeldinge *f* 5; te Wolfaartsdijk *f* 3 40; te Oud Vossemeer *f* 7 60½ en *f* 7 samen *f* 14.60½; te Anna Jacobapolder *f* 18.64; te Bergen o/Zoom *f* 5.80; te Krabbendijke *f* 8.67½.

Voor de Medische faculteit:

(Contributiën) (verbeterde opgave) door den heer D. Scheepsma te Schettens *f* 4;

door den heer J. Plas uit Beemster *f* 3, uit Purmerend *f* 2.50, uit Overleek *f* 4 50, samen *f* 10; door den heer Jan van Zanten te Zeist *f* 0.50; door den heer L. Runia uit Berlikum *f* 10, uit Beetgum *f* 29 50, uit Boxum *f* 14, uit Blessum *f* 2.50, uit Jellum *f* 6, uit Menaldum *f* 8 50, uit Engelum *f* 5, uit Marssum *f* 1, samen *f* 76.50; door den heer R. K. Nauta uit Hilsum *f* 4; door den heer L. Schiethart te Lochem *f* 9 50.

(Schenkingen) door den heer Jons. Huisman uit Hasselt *f* 0.75; collecte bij een spreekbeurt door den heer Jac. v. O. *f* 14 75; van den heer E. Kool te Berlikum *f* 1; door den heer H. G. Rierink van N. N. *f* 2.50.

Aan Schenkingen:

van N. N., Friesland *f* 100.

H. W. VAN MARLE Jr.,
Penningmeester.

Amsterdam, Keizersgracht 162.